

**Силабус  
освітнього компоненту ОК8  
Науково-педагогічна практика**

Назва дисципліни:	<b>Науково-педагогічна практика</b>
Рівень вищої освіти:	<b>третій (освітньо-науковий)</b>
Галузь знань:	<b>14 Електрична інженерія</b>
Спеціальність:	<b>142 Енергетичне машинобудування</b>
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	<b>Енергомашинобудування</b>
Сторінка курсу в Moodle:	<b><a href="https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2145">https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=2145</a></b>
Рік навчання:	<b>2</b>
Семестр:	<b>4 (весняний)</b>
Обсяг освітнього компоненту	<b>3 кредити (90 годин)</b>
Форма підсумкового контролю	<b>залік</b>
Консультації:	<b>за графіком</b>
Назва кафедри:	<b>кафедра філософії та педагогіки професійної підготовки</b>
Мова викладання:	<b>українська, англійська</b>
Керівник курсу:	<b>Бондаренко Володимир Васильович, к.пед.н., професор кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки</b>
Контактний телефон:	<b>097 933-26-44</b>
E-mail:	<b><i>vv_bond57@email.ua</i></b>

**Короткий зміст освітнього компоненту:** Мета науково-педагогічної практики полягає в тому, щоб залучити аспірантів до професійно-педагогічної діяльності в умовах реального закладу вищої освіти, а саме:

- сприяти формуванню уявлень про діяльність науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти;
- поглибити спеціальні, технічні, психолого-педагогічні знання й удосконалити їхнє застосування на практиці;
- розвинути педагогічне мислення й дослідницький підхід до педагогічної діяльності;
- сформувати уміння проектувати власну педагогічну діяльність і реалізувати її в реальних умовах закладу вищої освіти;
- оволодіти сучасними методами, формами та засобами професійно-педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти;
- сформувати необхідні професійно-педагогічні навички та уміння для вирішення практичних завдань в умовах реального навчально-виховного процесу у вищій школі;
- сприяти формуванню потреби постійного удосконалення та оцінювання власної педагогічної майстерності;
- сприяти розвитку творчої ініціативи та дослідницьких умінь у професійній діяльності науково-педагогічного працівника вищої школи.

Основними завданнями науково-педагогічної практики є:

- вивчення організації навчально-виховного процесу в межах кафедри, факультету, навчального закладу;

- вивчення нормативної документації щодо підготовки фахівців (освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, навчальний план, робоча навчальна програма);
- ознайомлення з основними напрямками роботи педагогічного колективу кафедр, на базі яких проходить практика;
- вивчення досвіду навчальної, методичної, науково-дослідної, виховної роботи науково-педагогічних працівників кафедр;
- розроблення дидактичного проекту підготовки фахівців із професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін кафедр;
- проведення заняття з окремих тем курсу й оцінка якості реалізації власного дидактичного проекту;
- розроблення та проведення виховних заходів в якості куратора навчальної групи;
- удосконалення комунікативних умінь і спілкування зі студентами та науково-педагогічними працівниками.

**Передумови для вивчення освітнього компоненту:** ОК2. Філософія науки і техніки, ОК3. Педагогіка та психологія вищої освіти; ОК 4. Методологія наукової діяльності.

#### **Компетентності:**

##### *Загальні компетентності:*

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, генерувати нові ідеї та розв'язувати комплексні проблеми галузевого машинобудування.

ЗК3. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК5. Володіння комунікативними навичками, здатність проявляти емпатію.

ЗК6. Здатність до особистого та професійного розвитку.

ЗК 7. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

##### *Спеціальні (фахові) компетентності:*

СК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у сфері енергетичного машинобудування та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з енергетичного машинобудування та суміжних галузей.

СК 2. Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень та інноваційних розробок українською та іноземною мовами, глибоке розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень.

СК 3. Здатність застосовувати сучасні інформаційні технології, бази даних та інші електронні ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та навчальній діяльності.

СК 6. Здатність до досягнення підсумкової мети дослідження – практичного впровадження або перспективи такого в ракурсі теоретичної науки.

СК 7. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у сфері вищої освіти.

СК 8. Здатність використовувати новітні досягнення сучасної науки і передових технологій в наукових дослідженнях.

## **Результати навчання:**

PH 2. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми галузі енергетичного машинобудування державною та іноземною мовами, кваліфіковано відобразити результати досліджень у наукових публікаціях у провідних вітчизняних і міжнародних наукових виданнях.

PH 3. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.

PH 6. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

PH 7. На основі результатів теоретичних і експериментальних досліджень розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та професійну практику і розв'язувати значущі наукові та технологічні проблеми у сфері енергетичного машинобудування з дотриманням норм академічної етики.

PH 8. Глибоко розуміти сучасні проблеми науково-технічного розвитку науки і техніки, враховуючи світові досягнення в галузі енергетичного машинобудування з урахуванням техніко-економічних і екологічних напрямів, знати і застосовувати сучасні технології енерго- та ресурсозбереження.

PH 9. Проводити викладацьку діяльність у закладах вищої освіти, застосовуючи інноваційні форми, засоби та технології при розробці методичного забезпечення навчального процесу та під час навчально-виховної роботи, в т.ч. шляхом формування у студентів навичок самостійно здобувати знання.

### **Програма педагогічної практики майбутніх докторів філософії**

#### **Тиждень № 1-3**

Знайомство з напрямками роботи кафедри і педагогічного колективу, а також з навчально-методичною, науково-дослідною, організаційно-виховною роботою педагогів.

Знайомство з методичною літературою та лабораторною базою кафедри.

Аналіз освітньо-кваліфікаційної документації, що регламентує процес підготовки бакалаврів, фахівців, магістрантів (освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ), освітньо-професійної програми (ОПП), навчальних планів, робочих програм з дисциплін).

Підготовка до проведення навчальних занять.

Знайомство зі студентами закріпленої академічної групи; відвідування навчальних занять даної групи.

#### **Тиждень № 4-6**

Відвідування лекційних, лабораторних і практичних занять, що проводяться викладачами кафедри та їх аналіз.

Відвідування виховної години в закріпленій групі і його аналіз.

Робота в якості дублера куратора навчальної групи згідно з планом роботи куратора.

#### **Тиждень № 7-9**

Організація і проведення навчальних занять.

Аспірант проводить не менш 6 годин навчальних занять, одне з яких відкрите з запрошенням керівника практики від кафедри, до якої прикріплений аспірант, і кафедри філософії та педагогіки професійної підготовки.

Підготовка і проведення виховного заходу в закріпленій навчальній групі.

## Тиждень №10-12

Виконання індивідуального дослідницького психолого-педагогічного завдання та складання відповідного звіту.

Відвідування засідань і науково-методичних семінарів кафедри, проведених у період педагогічної практики.

## Тиждень №13

Аналіз і систематизація отриманих знань і власного досвіду.

Складання звіту за результатами стажування.

### Методи навчання

МН1– словесний метод (бесіда, навчальна дискусія, пояснення, розповідь);

МН2 – практичний метод (виконання ситуативних завдань; написання листів та статей, ділові та рольові ігри, тренінги, творчі роботи);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій, самостійне спостереження);

МН6– самостійна робота;

### Форми та методи оцінювання:

ФМО2 – підсумковий контроль (залік)

ФМО3 – усний контроль (бесіда)

ФМО7 – практична перевірка (презентації виконаних завдань та досліджень, захист звітів з практики)

ФМО8 – методи самоконтролю і самооцінки

### Система оцінювання та вимоги:

#### Підсумкове оцінювання

**1** Після закінчення практики (науково-дослідного стажування) здобувачі мають оформити й подати на кафедру звіт про виконання її програми та індивідуального завдання. Цей документ має бути підписаний керівником підрозділу бази практики. Після захисту звіт зберігається на кафедрі.

Звіт разом з направленням на практику, індивідуальним завданням і щоденником (за наявності) подається на розгляд для оцінювання керівнику практики від університету.

**2** Підсумковий контроль результатів практики (науково-дослідного стажування) проводиться за графіком консультацій кафедри.

**3** До захисту звітів з практики (науково-дослідного стажування) допускаються здобувачі, які виконали вимоги програми практики (науково-дослідного стажування). Захист звітів відбувається у комісії, яку призначає завідувач кафедри.

**4** Оцінювання результатів практики здійснюється експертно. Оцінка за практику обчислюється як сума балів за результатами виконання завдань практики (науково-дослідного стажування), оформлення звіту та його захисту згідно з таблицею 1.

При оцінюванні враховується відгук керівника підрозділу бази практики (науково-дослідного стажування).

**Таблиця 1** – Критерії оцінювання знань за результатами проходження практики (науково-дослідного стажування)

Критерії оцінювання	Бали
<b>Виконання завдань практики (науково-дослідного стажування)</b>	<b>50</b>
<b>Оформлення звіту</b>	<b>20</b>
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення звіту в цілому (титульний аркуш, зміст, структура, посилання на інформаційні джерела)	
Відповідність чинним стандартам щодо оформлення таблиць, формул,	

графічних ілюстрацій та інформаційних джерел	
<b>Захист</b>	<b>30</b>
Презентація результатів	5
Аргументованість та повнота відповідей на запитання	20
Відгук керівника підрозділу бази практики (науково-дослідного стажування)	5

5 Підсумкова оцінка звіту з практики (науково-дослідного стажування) визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 2.

**Таблиця 2** – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами проходження практики (науково-дослідного стажування)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	<b>A</b>	Звіт з практики (науково-дослідного стажування) характеризується повним та вичерпним розкриттям кожного розділу (теми), повним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (науково-дослідного стажування), актуальністю і достовірністю поданої у звіті інформації, наявністю якісно обґрунтованих висновків. Відмінно вичерпна і розгорнута відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з аналізом сучасних інформаційних джерел, у тому числі законодавчих і нормативних документів, посиланням на інноваційні технології, досвід провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, високий рівень виконання практичних завдань з наявністю висновків. Здобувач вільно володіє змістом роботи, яка проводилася на практиці, має повне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу, відповідає на проблемні питання.
80-89	Добре	<b>B</b>	Звіт з практики (науково-дослідного стажування) характеризується повним та вичерпним розкриттям кожного розділу (теми), достатньо повним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (науково-дослідного стажування), актуальністю і достовірністю поданої у звіті інформації, наявністю несуттєвих помилок при виконанні розрахунків, наявністю достатньо обґрунтованих висновків. Добре ґрунтовна відповідь, обґрунтований пакет документів з практики з аналізом інформаційних джерел, законодавчих і нормативних документів, досвіду провідних вітчизняних і зарубіжних вчених, якісний рівень виконання практичних завдань. Здобувач вільно володіє змістом роботи, яка проводилася на практиці, має повне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу, відповідає на проблемні питання, але допустив неточності під час відповідей.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
75-79		<b>C</b>	Звіт з практики (науково-дослідного стажування) характеризується достатньо повним розкриттям кожного розділу (теми), наявністю 75 % основних додатків від загальної кількості), актуальністю і достовірністю поданої у звіті інформації, наявністю несуттєвих помилок при виконанні розрахунків, наявністю достатньо обґрунтованих висновків, але в окремих завданнях з незначними помилками. Повна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики з посиланням на інформаційні джерела, використання досвіду провідних вітчизняних вчених, достатній рівень виконання практичних завдань. Здобувач достатньо володіє змістом роботи, яка проводилася на практиці, допустив помилки у формулюванні висновків за результатами виконання практичних завдань, відповідає на питання, передбачені програмою практики, але допустив неточності під час відповідей..
67-74	Задовільно	<b>D</b>	Звіт з практики (науково-дослідного стажування) характеризується неповною відповідністю програмі практики (виконано 50-75% зазначених у програмі завдань), неповним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (50-75 % додатків від загальної кількості), неактуальністю поданої у звіті інформації (подання інформації за період, що передує терміну проходження здобувачем практики). Задовільна відповідь на обґрунтування пакету документів з практики без посилань на інформаційні джерела, окремі помилки, виправлення яких відбувається за допомогою керівника практики, середній рівень виконання практичних завдань. Здобувач посередньо володіє змістом роботи, при відповіді на запитання допустив численні помилки.
60-66		<b>E</b>	Звіт з практики (науково-дослідного стажування) характеризується обмеженим викладенням змісту програми (роботи) або неповною відповідністю програмі практики (50 % охоплення зазначених у програмі завдань), неповним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (50 % необхідних додатків), неактуальністю поданої у звіті інформації. Відповідь щодо обґрунтування пакету документів з практики надана в мінімально допустимому обсязі, містить значні неточності, граничний рівень виконання практичних завдань. Здобувач посередньо володіє змістом роботи, відповідь на запитання містить принципові помилки.

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії
35–59	Незадовільно	<b>FX</b>	Звіт з практики (науково-дослідного стажування) характеризується неповним викладенням змісту роботи або неповною відповідністю змісту роботи вимогам програми практики (менше 50% охоплення зазначених у програмі завдань), неповним складом додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики (менше 50% необхідних додатків), недостовірністю поданої у звіті інформації. Незадовільна відповідь, недостатній обсяг пакету документів з практики, грубі помилки, неспроможність їх виправлення, низький рівень виконання практичних завдань. Здобувач має порушення графіку проходження практики, несвоєчасно здав звіт на кафедрі.
0–34	Неприйнятно	<b>F</b>	Звіт з практики (науково-дослідного стажування) характеризується частковим викладенням змісту роботи або не відповідністю змісту роботи вимогам програми практики, відсутністю додатків, які вимагаються відповідним розділом (темою) практики, недостовірністю поданої у звіті інформації. Незадовільна відповідь, відсутній обсяг пакету документів з практики, грубі помилки, неспроможність їх виправлення, відсутність виконання практичних завдань. Здобувач має порушення графіку проходження практики, несвоєчасно здав звіт на кафедрі.

### Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- всі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- під час проходження науково-педагогічної практики здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvz\\_67\\_01\\_dobroch\\_1.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_dobroch_1.pdf)), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvz\\_85\\_1\\_01.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_85_1_01.pdf)), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» ([https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P\\_Standart/pologeniya/stvz\\_67\\_01\\_MEK\\_1.pdf](https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_MEK_1.pdf)).

### Рекомендована література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 09.08.2019 № 1556-VII. Підстава – 2745-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання. К., 2016.
3. Бондаренко В.В. Основи педагогіки та психології вищої школи: Навч. посібник. Харків: Вид-во ХНАДУ, 2020. 206 с.
4. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с
5. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
6. Педагогіка та психологія вищої школи : навчальний посібник / Л.Г. Кайдалова, І.С. Сабатовська-Фролкіна, Н. В. Альохіна, Н. В. Шварп. – Х. : НФаУ, 2019. 234с.
7. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с
8. Крушельницька Я.В. Фізіологія і психологія праці: практикум / Я.В. Крушельницька – К.: КНЕУ, 2014. 351с.
9. Мешко О.І. Психологія вищої школи. Навчальний посібник. Тернопіль: «Вектор», 2018. 196 с
10. Педагогічні аспекти відкритого дистанційного навчання / За ред. О.О. Андрєєва, В.М. Кухаренка. – Харків: ХНАДУ, 2013. 212 с.

### 3. Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Лабораторії психодіагностики [Електронний ресурс] [psychology.univer.kharkov.ua/lab.htm](http://psychology.univer.kharkov.ua/lab.htm)
2. Професійно-технічна освіта [Електронний ресурс]. 2015. <http://proftekhosvita.org.ua>

Розробник

силабусу навчальної дисципліни \_\_\_\_\_

підпис

Володимир БОНДАРЕНКО

ПІБ

Гарант

освітньо-професійної програми \_\_\_\_\_

підпис

Володимир КОРОГОДСЬКИЙ

ПІБ

Завідувач кафедри \_\_\_\_\_

підпис

Володимир БОНДАРЕНКО

ПІБ